

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 536/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Annou Letrikovou, M. R. Štefánika 6, Martin, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tos/13/2025 a jeho uzneseniu z 23. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tos/13/2025 a jeho uznesením z 23. januára 2025. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznať mu primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 35PP/51/2024-32 z 9. septembra 2024 podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh sťažovateľa na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 3T/200/2009 z 9. júna 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/59/2015 z 19. augusta 2015.

3. Sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu krajský súd napadnutým uznesením č. k. 6Tos/13/2025- 54 z 23. januára 2025 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ je toho názoru, že konajúce súdy sa nedostatočne vysporiadali s okolnosťami veci a jeho námietkami. Len formalisticky odkázali na trestnú minulosť sťažovateľa a na jeho nekritický postoj k trestnej činnosti. Zároveň konštatovali, že sa u neho nepreukázalo polepšenie a bez relevantného a objektívneho posúdenia žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu zamietli.

5. Podľa názoru sťažovateľa je rozhodnutie krajského súdu svojvoľné (arbitrárne) a formalistické, založené na neurčitom a subjektívnom pojme („formálne prispôsobenie sa“ podmienkam vo výkone trestu), ktorý nemá oporu v zákone. Ustanovenie § 66 a § 67 Trestného zákona nedefinuje rozdiel medzi „skutočným polepšením“ a „formálnym prispôobením sa“. Konštatovanie súdu je tak čisto subjektívne. Konajúci všeobecný súd neodôvodnil, prečo disciplinárne odmeny a stabilizované správanie nestačia ako dôkaz polepšenia.

6. Bez bližšieho relevantného odôvodnenia a bez preukázania svojho tvrdenia krajský súd konštatoval, že sťažovateľ sa nezbavil záporných vlastností, charakterových črt, sklonov a iných zlých návykov. Súdy nešpecifikovali, na základe ktorých skutočností k tomuto záveru dospeli.

7. Podľa sťažovateľa neobstojí ani konštatovanie krajského súdu, že sťažovateľ neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz či iné formy vzdelávania. Sťažovateľ bol podnikateľom, pracoval, navyše sa staral o dve maloleté deti. Absolvovanie, resp. neabsolvovanie rekvalifikačného kurzu preto nemožno hodnotiť ako okolnosť, ktorá by mala vyznievať v jeho neprospech vo vzťahu k jeho polepšeniu sa či vedeniu riadneho života po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

8. Napriek tomu, že správanie sťažovateľa bolo na požadovanej úrovni, sťažovateľ získal disciplinárne odmeny a nedopustil sa žiadnych závažných disciplinárnych previnení, ktoré by boli spôsobilé objektívne hodnotiť správanie sťažovateľa ako nedostatočné, resp. ako nepolepšenie sa, krajský súd uvedenú situáciu vyhodnotil inak, čím poprel význam pozitívnych zmien v správaní sťažovateľa.

9. Za nesprávny a formalistický sťažovateľ považuje aj spôsob, akým mu krajský súd vyčítal jeho nekritický postoj k trestnej činnosti. Oba konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach poukazovali na jeho „brojenie“ proti odsúdeniu, keďže poukazoval na procesné pochybenia v rámci trestného konania, v ktorom bol vydaný odsudzujúci rozsudok. Sťažovateľ akceptuje, že účelom konania o podmienenom prepustení nie je posudzovať otázku viny a trestu, avšak nemožno to z posudzovania úplne vylúčiť. Krajský súd nemal bez ďalšieho pričítať údajný nekritický postoj sťažovateľa k predmetnej trestnej činnosti ako dôkaz o jeho nepolepšení sa. To, že sťažovateľ je toho názoru, že v rámci konania došlo k závažným pochybeniam a že bol odsúdený na základe krivej výpovede, bez vykonania ním navrhnutých dôkazov, ktoré by mohli preukázať jeho nevinu, automaticky neznamená, že má nekritický postoj voči trestnej činnosti. Hoci je právoplatne odsúdený za trestný čin, postoj k tomuto činu nemôže byť podstatným rozhodujúcim faktorom pri posudzovaní jeho schopnosti viesť riadny život po prepustení, tak ako na to opakovane odkazoval krajský súd.

10. Sťažovateľ má záujem čím skôr začať viesť riadny život v spoločnosti, o čom svedčí, že udržiava pravidelný kontakt s rodinou, má zabezpečené bývanie a chce sa opätovne pracovne aj spoločensky zaradiť do spoločnosti.

11. Ani splnenie druhej materiálnej podmienky, a to že od odsúdeného možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, podľa názoru sťažovateľa krajský súd nevyhodnotil správne. Tvrdenie o nesplnení tejto podmienky priamo odvodil od nesplnenia prvej (polepšenia sa), ďalej poukázal na povahu spáchanej trestnej činnosti a na sťažovateľovu trestnú minulosť, ako aj opakované páchanie trestnej činnosti, na základe ktorého sťažovateľovi nedôveruje, že v prípade podmieneného prepustenia bude viesť riadny život.

12. Trestnú minulosť sťažovateľa však krajský súd objektívne neposúdil.

13. Predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť aj všetky ďalšie okolnosti (aktuálne poznatky o odsúdenom, stav jeho nápravy, prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmienenom prepustení, okolnosti spáchania trestnej činnosti, miera prekonania subjektívnych príčin, ktoré viedli k jej spáchaniu, a pod.).

14. Krajský súd v spojení s okresným súdom postupovali formalisticky, keď objektívne nevyhodnotili a neprihliadli na skutočnosti, na ktoré sťažovateľ poukazoval. Nevzali do úvahy hodnotenie riaditeľa ústavu, z ktorého vyplývalo, že správanie sťažovateľa je na požadovanej úrovni, udržiava kontakt s rodinou a bol viackrát disciplinárne odmenený. Konajúce súdy, naopak, poukazovali na to, že sťažovateľ bol disciplinárne potrestaný, hoci išlo o porušenie menej závažného charakteru, a, navyše, predmetné tresty mu boli zahladené. Taktiež poukazovali na trestnú minulosť sťažovateľa a nebrali do úvahy, že aj v prípade, ak bol v minulosti odsúdený za spáchaný trestný čin, nemožno z toho automaticky vyvodiť záver, že od sťažovateľa nemožno dôvodne očakávať, že bude viesť riadny život. Z odôvodnenia je zrejmé, že všetky okolnosti, ktoré svedčili v prospech sťažovateľa, konajúce súdy bagatelizovali, a, naopak, brali do úvahy len všetky okolnosti, ktoré mali svedčiť v jeho neprospech.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tos/13/2025 a jeho uznesením z 23. januára 2025, ku ktorému malo dôjsť formalistickým, arbitrárnym a nezákonným postupom vo veci konajúcich všeobecných súdov, ktoré riadne nezohľadnili všetky faktory podstatné pre správne a objektívne rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

16. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) vo všeobecnosti uznáva veľmi vysokú mieru autonómie všeobecného súdu pri rozhodovaní o splnení podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, je však povolaný zasiahnuť v takých prípadoch, ak je zvolený výklad všeobecných súdov výrazom zjavného faktického omylu či logického excesu, čím sa vybočuje zo zásad spravodlivého procesu (m. m. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 715/04 z 1. decembra 2005 a sp. zn. I. ÚS 2201/16 z 3. januára 2017). Takáto situácia by mohla nastať, ak by všeobecné súdy

rozhodovali na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a svoje rozhodnutie by založili iba na informáciách z doby odsúdenia sťažovateľa (m. m. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 611/2000 z 22. marca 2001), ak svoje závery riadne a presvedčivo neodôvodnili a ak prognózu vedenia riadneho života posudzovali iba na základe minulého správania sťažovateľa, resp. okolnostiach vzťahujúcich sa na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu (m. m. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1735/10 z 12. mája 2011).

17. Ústavný súd akcentuje sťažovateľovi známu skutočnosť (keďže ho na ňu upozornil už okresný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 35PP/51/2021 z 9. septembra 2024, s. 4), že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu (m. m. IV. ÚS 53/08). V tejto súvislosti zdôrazňuje, že z ústavy nevyplýva základné právo na to, aby bolo žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovené (m. m. III. ÚS 355/2021). Posúdenie splnenia zákonných podmienok podmiennečného prepustenia je vecou sudcovskej úvahy. Uvedenému nasvedčuje aj samotná formulácia § 66 ods. 1 Trestného zákona, v zmysle ktorého súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak sú na to splnené tam uvedené podmienky.

18. Z Trestného zákona (§ 66 a nasl.) možno vyvodiť tri podmienky podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, a to formálnu podmienku, ktorou je vykonanie zákonom stanovenej časti uloženého trestu, a materiálne podmienky, ktorými je potrebné rozumieť v prvom rade preukázanie polepšenia odsúdeného a v druhom rade preukázanie skutočnosti, že je možné od odsúdeného dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva (m. m. I. ÚS 509/2022).

19. Podmiennečné prepustenie je namieste len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a na ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať z týchto hľadísk význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Očakávanie, že páchatel povedie po podmiennečnom prepustení riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti a doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, ako aj možností jeho nápravy a osobných pomerov (m. m. ÚS ČR IV. ÚS 2898/21 zo 14. decembra 2021).

20. Podstatou sťažovateľovej argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že krajský súd napadnuté rozhodnutie odôvodnil svojvoľne, subjektívne a formalisticky, dostatočne neposúdil ním uplatnené argumenty a jeho trestnú minulosť neposúdil objektívne.

21. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd po stručnom zhrnutí priebehu konania a obsahu sťažovateľovej sťažnosti a prvostupňového rozhodnutia podobne ako okresný súd konštatoval v prípade sťažovateľa splnenie formálnej podmienky na rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, t. j. vykonal dve tretiny z uloženého trestu, avšak materiálne podmienky za splnené nepovažoval.

22. Vo všeobecnosti veľmi podrobne uviedol teoretické východiská posudzovania splnenia materiálnych podmienok na rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Ozrejmil, ako je potrebné nahliadať na disciplinárne odmeny a disciplinárne tresty uložené odsúdenému v priebehu výkonu trestu, aký majú význam pre posúdenie polepšenia sa

odsúdeného, pripomenul nevyhnutnosť reflektovania správania odsúdeného počas celého priebehu výkonu trestu a pod.

23. V konkrétnostiach danej veci krajský súd zohľadnil, že správanie sťažovateľa v počiatočnom výkone trestu nebolo vždy na požadovanej úrovni, čo sa odzrkadlilo v jeho dvoch už zahladených disciplinárnych potrestaniach, a to za porušenie povinnosti byť ustrojený a dbať o svoj zovňajšok a za porušenie povinnosti slušne sa správať. Ako polepšenie sa konajúci súd nekvalifikoval tú okolnosť, že v ďalšom priebehu výkonu trestu (po premiestnení do iného ústavu) sa správanie sťažovateľa stabilizovalo. Krajský súd v tom nachádzal iba prispôsobenie sa podmienkam vo výkone trestu. Svedčil o tom nízky počet získaných disciplinárnych odmien (sedem, pozn.), ktorý v prepočte predstavoval ani nie jednu za rok a tieto boli sťažovateľovi ukladané prevažne za dlhodobé vzorné plnenie pracovných povinností a za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri výkone činností zameraných na všeobecný rozvoj odsúdeného. V iných smeroch krajský súd nevhliadol snahu sťažovateľa po náprave.

24. Ako príklady krajský súd v bode 15 odôvodnenia svojho rozhodnutia vymenoval skutočnosti svedčiace o polepšení sa odsúdeného a, vzťahujúc uvedené na sťažovateľa, konštatoval, že tento nevybočuje z radu režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. Uviedol, že nestačí, pokiaľ sa odsúdený správa v súlade s pravidlami stanovenými pre výkon trestu odňatia slobody. Dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody samo osebe automaticky neznamená, že sa odsúdený polepšil, pretože môže byť len prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie väznice, nie náznakom skutočných zmien osobnosti odsúdeného. V zhode s názorom okresného súdu krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľ sa nezbavil záporných vlastností, charakterových črt, sklonov a zlých návykov, ktoré ho viedli k spáchaniu trestného činu, za ktorý bol odsúdený, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu trestný čin spáchať s dôrazom na jeho nekritický postoj k závažnej trestnej činnosti, ktorú spáchal. Vyšší počet odmien u sťažovateľa tak nepredstavoval podľa názoru krajského súdu prejav jeho skutočného polepšenia ako výrazu prerodu osobnosti s kritickým náhľadom na spáchanú trestnú činnosť, aktívne podnikajúceho kroky k tomu, aby počas výkonu trestu eliminoval všetky príčiny páchania trestnej činnosti a v budúcnosti sa jej viac nedopúšťal.

25. V neprospech sťažovateľa krajský súd hodnotil skutočnosť, že neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz či iné formy vzdelávania. Naopak, musel mu byť venovaný situačne podmienený prístup s využitím usmernenia a kontroly plnenia úloh, pričom individuálna práca bola zameraná na zvyšovanie právneho povedomia sťažovateľa a bol smerovaný k racionálnym formám správania, k preberaniu zodpovednosti za svoje konanie a k zvládaniu záťažových situácií prijateľným spôsobom. Rovnako bol (je) sťažovateľ vedený ku kritickému postojovi s poukazom na povahu spáchaného činu, k uvedomeniu si role otca a z toho prameniacych povinností, a to podľa krajského súdu veľmi úzko súvisí s jeho nekritickým postupom k spáchanej trestnej činnosti.

26. Krajský súd pripomenul, že jednou zo zásad výkonu trestu je podpora zaujatia kritického postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti, ktorá má práve napomôcť jeho resocializácii a je základnou podmienkou na možnosť resocializačnej zmeny. Zdôraznil, že v rámci vykonávacieho konania by malo dochádzať k naplneniu účelu trestu, ktorým je prevýchova páchatel'a. Zotrval na názore, že kritický postoj odsúdeného k vlastnej trestnej činnosti nevyhnutne musí zahŕňať aj postoj k zavineniu vo vzťahu k trestnému činu, pre ktorý je odsúdený uznaný vinným a vykonáva uložený trest, ako aj uzrovanie sa s uloženým trestom. Stotožnenie sa odsúdeného

so správnosťou, zákonnosťou a spravodlivosťou jeho odsúdenia je nevyhnutnou súčasťou premeny odsúdeného, uvedomenia si jeho protiprávneho konania a dosiahnutia polepšenia. Vzhľadom na obsah sťažnostných námietok sťažovateľa bolo podľa krajského súdu zrejmé, že ani po skoro 10 rokoch výkonu trestu odňatia slobody nebol so svojím odsúdením vnútorne stotožnený. Krajský súd ozrejmil, že práve kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti je jedným z kľúčových prvkov polepšenia sa. Sťažovateľ bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania závažného sexuálneho zločinu, opakovane dostal od konajúcich sudov odpovede týkajúce sa otázky jeho viny, no s týmito právnymi závermi sa nevie, resp. nechce stotožniť. Zaujatie kritického postoja k spáchanej trestnej činnosti svedčí o tom, že odsúdený svoj predchádzajúci život skutočne analyzoval z hľadiska príčin a podmienok páchania trestnej činnosti so zameraním sa na to, aby tieto príčiny a podmienky eliminoval a v budúcnosti tak trestnú činnosť nepáchal.

27. Konajúci súd neopomenul námietku sťažovateľa, že jeho disciplinárne tresty boli zahladené. Uviedol, že táto okolnosť sama osebe nebráni, aby ju súdy zohľadnili pri celkovom hodnotení možnosti nápravy sťažovateľa a aj zahladené disciplinárne tresty dávajú obraz o osobe odsúdeného a jeho správaní vo výkone trestu, pričom súdy hodnotia správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, nielen za ostatný čas. Vysvetlil, že zahladenie disciplinárnych trestov automaticky neznamená, že súd na ne pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu nemôže prihliadať. Pripomenul, že právnym následkom zahladenia disciplinárneho trestu je, že sa na odsúdeného hľadí tak, ako keby sa mu nikdy disciplinárny trest neuložil, avšak nemožno opomínať, že tieto negatívne poznatky sa vyskytli a boli zaznamenané a je žiaduce ich posudzovať v rámci rozhodovania o podmiennečnom prepustení.

28. K druhej materiálnej podmienke (očakávanie vedenia riadneho života) krajský súd uzatvoril, že ak u sťažovateľa nenastalo žiadne polepšenie, tak nemožno dospieť k záveru o jej splnení, pretože polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvedenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. Od sťažovateľa teda nebolo možné dôvodne očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, pokiaľ u neho nebolo možné konštatovať jeho polepšenie sa už počas výkonu trestu.

29. Napriek tomuto záveru krajský súd v súvislosti s konaním o návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, hodnotil prognózu vedenia riadneho života sťažovateľa, v rámci ktorej zohľadnil aj jeho trestnú minulosť, pritom opäť detailne v bodoch 25 a 26 odôvodnenia svojho rozhodnutia popísal, prečo k takémuto postupu pristúpil a z akých zásad vychádzal. V konkrétnostiach potom poukázal na odpis registra trestov sťažovateľa (celkovo 4 záznamy), z ktorého vyplynulo, že sťažovateľ páchal rôznorodú trestnú činnosť od roku 1995 s menšími časovými odstupmi až do jeho súčasného umiestnenia vo výkone trestu. Boli mu ukladané podmiennečné tresty a peňažný trest.

30. Zároveň krajský súd poukázal na hodnotenie sťažovateľa riaditeľom ústavu na výkon trestu odňatia slobody, z ktorého, okrem udržiavania sociálneho kontaktu s rodinou, nevyplývala žiadna skutočnosť majúca vzťah k budúcemu životu sťažovateľa. Riaditeľ vyhodnotil resocializačnú prognózu (ako vyplýva z prvostupňového rozhodnutia išlo o nástroj hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti CRA) ako menej priaznivú na základe stredného rizika recidívy.

31. Krajský súd tak dospel k záveru, že trestná minulosť sťažovateľa v spojení s nesplnením prvej materiálnej podmienky (polepšenia sa) nedávala dostatočné záruky, že po prípadnom

podmienečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život. Riziko recidívy sťažovateľa posúdil ako prevažujúce nad očakávaním vedenia riadneho života v budúcnosti, a teda ani druhú materiálnu podmienku podmienečného prepustenia nepovažoval za splnenú.

32. Rozptýliť riziko možnej recidívy (na mieru potrebnú pre pozitívne rozhodnutie o podanom návrhu) neboli podľa krajského súdu spôsobilé ani skutočnosti, že sťažovateľ mal, v prípade jeho podmienečného prepustenia, zabezpečené bývanie a zamestnanie. Išlo o faktory, ktoré sa u neho nepodielali na spáchaní trestnej činnosti v minulosti, a teda neboli relevantnými.

33. Napokon krajský súd ako nezanedbateľnú posúdil aj otázku povahy spáchaného trestného činu (§ 66 ods. 2 Trestného zákona) a zohľadnil, že sťažovateľ vykonáva trest uložený mu za zločin znásilnenia v jeho kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona a iných, ktorý bol spáchaný na blízkej osobe. Trest si odpykáva v ústave s minimálnym stupňom stráženia, pričom v rámci vnútornej diferenciacie je stále umiestnený do strednej diferencιαčnej skupiny „B“.

34. Krajský súd uzavrel, že vo výkone trestu odňatia slobody si sťažovateľ musí uvedomiť príčiny a dôsledky svojho protiprávneho konania (čo sa odzrkadľuje v kritickom postoji k spáchanej trestnej činnosti), aby ich v budúcnosti v čo najširšej miere eliminoval, a nie sa len po určitý časový úsek formálne prispôbil režimu a príkazom Zboru väzenskej a justičnej stráže. Takéto správanie nespĺňa požiadavky polepšenia sa vo výkone trestu, preto nie je možné pripisovať relevantnosť jeho slovám, že povedie na slobode riady život.

35. K sťažnostnej argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa vytvorenia vhodných podmienok na jeho polepšenie (v súvislosti s jeho vyjadrením, že čím dlhší pobyt za mrežami, horšie pre spoločnosť, basa je školiace centrum) krajský súd uviedol, že práve účelom samotného výkonu trestu odňatia slobody je náprava odsúdeného, aby sa polepšil a v budúcnosti sa nedopúšťal protiprávneho konania, pričom závisí v prvom rade od samotného odsúdeného, či sa chce polepšiť a viesť riadny život, aby sa už nedostal do rozporu so zákonom, alebo nie. Dôvera spoločnosti bola sťažovateľovi opakovane poskytnutá pri jeho predchádzajúcich odsúdeniach, kde mu boli ukladané podmienečné tresty či peňažný trest, avšak tieto šance nevyužil a nakoniec sa dopustil oveľa závažnejšej trestnej činnosti, pre ktorú aktuálne vykonáva uložený nepodmienečný trest.

36. Zhrnúc uvedené, krajský súd dospel k záveru, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu sťažovateľa sú možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody a že jeho podmienečným prepustením z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

37. Na tomto mieste ústavný súd považuje za potrebné uviesť aj konštatáciu okresného súdu, keďže prvostupňové a druhostupňové rozhodnutia nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. IV. ÚS 372/08, III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021), pretože z hľadiska predmetu konania a rozhodnutia tvoria jeden celok [tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného trestného konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, IV. ÚS 350/09)], a to, že k naplneniu účelu prevýchovy a resocializácie napomáha odsúdeným aj program, ktorý, okrem iného, má viesť odsúdených aj k nadobudnutiu kritického postoja k trestnej činnosti a sťažovateľovi je v rámci programu zaobchádzania poskytnutá podpora a pomoc pri zvyšovaní právneho povedomia, je vedený k racionálnemu konaniu a preberaniu zodpovednosti a rovnako je vedený aj ku kritickému postoji k trestnej činnosti. Sťažovateľ však program zaobchádzania plní len

čiastočne, teda proces jeho prevýchovy a polepšenia nie je ukončený. Dovtedy vôbec neprijal žiadnu zodpovednosť a neidentifikoval žiadne okolnosti, ktoré by v budúcnosti mohli zabrániť jeho recidíve. Odmietavý postoj sťažovateľa okresný súd považoval za zásadnú okolnosť, ktorá neumožňovala konštatovať, že by sťažovateľ vnútorne prijal rozhodnutie v budúcnosti sa vyhýbať spáchaniu akejkoľvek trestnej činnosti, a teda súd nemôže konštatovať, že odsúdený sa polepšil.

38. Z uvedenej rekapitulácie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu (v spojení aj s prvostupňovým uznesením) ústavný súd dospel k názoru, že všeobecné súdy dali sťažovateľovi dostatočne presvedčivé odpovede na všetky pre rozhodnutie o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody relevantné tak právne, ako aj skutkové otázky. Ich závery sú jednoznačné, logické, prijaté na základe racionálnej úvahy. Dôvody nevyhovenia návrhu sťažovateľa sú z nich čitateľné a zrozumiteľné.

39. Ústavný súd akceptuje tvrdenie krajského súdu, že jeho záver bol vyslovený po komplexnom posúdení všetkých relevantných faktorov pre takéto konanie a rozhodnutie, teda nielen s poukazom na nekritický postoj sťažovateľa k spáchanej trestnej činnosti, ale aj s poukazom na jeho celkové správanie sa počas pobytu vo výkone trestu, na jeho kriminálnu minulosť a tiež s poukazom na hodnotenie riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

40. Rozhodne nešlo o situáciu, že by návrh sťažovateľa na podmienené prepustenie mal byť súdmi zamietnutý výhradne len na základe jeho nekritického postoja k trestnej činnosti alebo iba na základe neobjektívneho posúdenia jeho trestnej minulosti.

41. Rozsah, v akom krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil, nemožno hodnotiť ako nedostatočný a odôvodneniu nemožno vytýkať jeho formalizmus. Konajúci druhostupňový súd precízne uviedol východiská, ktoré sú pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody podstatné a tieto aplikoval na konkrétnu vec sťažovateľa bez náznaku arbitrárnosti. Napriek tomu, že sťažovateľ to vníma inak, z napadnutého rozhodnutia je dedukovateľné, prečo krajský súd považoval správanie sa sťažovateľa iba za formálne prispôsobenie sa režimu výkonu trestu, a to v nadväznosti na absenciu jeho faktického polepšenia, ktoré nachádzal v nekritickom postoji sťažovateľa k spáchanej trestnej činnosti.

42. Nahliadanie konajúceho súdu na sťažovateľom získané disciplinárne odmeny a tresty v rámci rozhodovania o podmienenom prepustení takisto nemožno považovať za svojvoľné či neodôvodnené. Práve naopak, krajský súd svoj názor v tomto smere ústavne akceptovateľným spôsobom riadne ozrejmil.

43. Naopak, napadnutému rozhodnutiu však možno vytknúť nedostatočné odôvodnenie vo vzťahu k tvrdeniu krajského súdu, že sa sťažovateľ nezbavil záporných vlastností, charakterových črt, sklonov a iných zlých návykov. Ústavný súd sa priklonil k názoru sťažovateľa, že tieto neboli v rozhodnutí dostatočne špecifikované a ani fakticky podložené. V okolnostiach sťažovateľovej veci však identifikovaný nedostatok nedosiahol takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by mu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Je totiž potrebné brať do úvahy celkový kontext krajským súdom popísaných skutočností, ktorý napriek vytýkanému nedostatku logicky opodstatňoval ním vyslovený záver, že bolo v záujme dovŕšenia nápravy sťažovateľa a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

44. Pokiaľ sťažovateľ namieta výčitku zo strany krajského súdu, že neabsolvoval rekvalifikačný kurz či inú formu vzdelávania, jednoznačne išlo zo strany krajského súdu o uvedenie príkladu nezájmu sťažovateľa o aktivity napomáhajúce naplneniu účelu výkonu trestu odňatia slobody, a to aj ako protiváhu k opatreniam, pri ktorých musel byť sťažovateľovi venovaný situačne podmienený prístup s využitím usmernenia a kontroly plnenia úloh. Preto podľa názoru ústavného súdu, ak krajský súd hodnotil túto okolnosť ako takú, ktorá vyznievala v neprospech sťažovateľa vo vzťahu k jeho polepšeniu sa či vedeniu riadneho života po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, nepostupoval rozpore s právami sťažovateľa.

45. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, pri ich aplikácii sa neminul s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia odôvodnil skutkovými okolnosťami tak, že tým vytvoril preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez znakov svojvôle. Napokon v spojení s okresným súdom nebol povinný vyhovieť návrhu sťažovateľa, bol len povinný vysvetliť a zdôvodniť mu, na základe čoho dospel k prijatým záverom. Podľa názoru ústavného súdu si krajský súd túto úlohu splnil, a tým si zastal svoju pozíciu orgánu, ktorý je v prvom rade povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa.

46. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ (navrhovateľ), a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu (jeho rozhodnutím) a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

47. S ohľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť pre porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

48. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu